

ministeriet ganske vist har tiltaget sig uden Rigsdagens Samtykke. Det er jo en bekendt Sag, at en tidligere Kirkeminister, afdøde Minister Fischer, tillod sig paa egen Haand at beskære de større Embeder ved Embedsledighed. Den højtærede Minister vil, hvis dette Forslag vedtages, have Rigsdagens Sanktion til at fortsætte paa denne Vej, ligesom han ved Vedtagelsen af Lovforslagets § 21 vil have Myndighed til ved kongelig Anordning at faa fri Raadighed over disse Midler og deres Anvendelse paa den Maade, som det nærmere bliver bestemt ved kongelig Anordning. At overlade dette store vigtige Spørgsmaal om Anvendelsen af Kirkens Midler til kongelig Anordning, vil jeg nødig give mit Samtykke til; og jeg skal anføre en Grund, hvorfor jeg nødig vil være med dertil. Jeg har den Opfattelse, at Vedtagelsen af disse kirkelige Lovforslag vil føre med nødvendig Konsekvens til, at vi i den nærmeste Fremtid ville se en hel Række Valgmenigheder danne sig inden for Folkekirken. Det er utvivlsomt, at Menighedernes Indflydelse paa Valg af Præsterne og at Lovforslaget om en udividet Brug af Kirkerne ville føre til, at der dannes en hel Række Valgmenigheder inden for Folkekirken, langt flere, end vi hidtil have set danne sig. Naar en saadan Udvikling forestaar — og det gør der ganske sikkert — saa vil det jo føre til, at man vil se den danske Folkekirke delt i Sognemenigheder og Valgmenigheder; begge Arter af Menigheder høre til den danske Folkekirke, høre til den evangelisk-lutherske Kirke, som Grundloven tilsiger Støtte af Staten. Men vil det da være rigtigst, og vil det være retfærdigt, at *kan* Sognemenighederne i Fremtiden faa Del i de Midler, der ere henlagte til kirkelig Brug? Jeg er bange for, at hvis man faar en repræsentativ Kirkeforsamling, der i Forening med Kultusministeriet tager Bestemmelse om Anvendelsen af Kirkens Midler, vil Følgen blive den, at man faar den Udvikling, at det er Sognemenighederne alene, hvor smaa de end ere, der ville beholde Kirkens Gods og Kirkens Midler, medens Valgmenighederne, hvor man tør forudsætte, at det levende Menighedsliv ytrer sig kraftigst, blive uden Lod og Del i Kirkens Midler. Her tror jeg, at det vilde være rigtigst, at det er Rigsdagen, der beholder Myndigheden, thi jeg tror, at Rigsdagen vil stille sig langt mere liberalt over for Anvendelsen af Kirkens Midler, end man tør vente af den repræsentative Kirke-

forsamling. Det er min Overbevisning, at dersom man efter Grundloven af 1849 straks var skreden til at opfylde dens § 75 og havde dannet en Kirkeforfatning, havde vi maaske den Dag i Dag hverken haft Sognebaandsløsningsloven eller Loven om Valgmenigheder. At vi have disse Love, skyldes den frisindede Rigsdag, der har kunnet dømme mere uhildet om de forskellige Strømninger inden for Folkekirken end en repræsentativ Kirkeforsamling kunde formodes at gøre, da det er naturligt, at en saadan Forsamling vil se mere ensidig paa disse Forhold end Rigsdagen. Jeg adværer derfor imod, at man følger den højtærede Kultusminister i at vedtage Lovforslagets § 21. Jeg vil i hvert Fald ønske, at denne Paragraf, hvis den vedtages, maa gennemgaa en gennemgribende Forandring, og at det maa staa klart, naar vi endelig vedtage Loven ved 3die Behandling her i Tinget, hvor det er, det bærer hen, hvad det er, der er Meningen, hvorledes den Kirkeforfatning skal se ud, som man tilstræber. Jeg vil ønske, at det maa staa klart, at Rigsdagen ikke ved Vedtagelse af denne Lov under nogen som helst Form fraskriver sig Ret, fuld Ret til at være eneraadende over Anvendelsen af de kirkelige Midler i Fremtiden.

Hvad Spørgsmaalet om Valg af Præster angaar, nægter jeg ikke, at det vilde langt mere tiltale mig, hvis Menighederne fik en direkte og umiddelbar Indflydelse paa dette Valg. Saaledes som Lovforslaget er affattet, er det jo utvivlsomt, at i mangfoldige Tilfælde vil det blive Mindretallene, der faa Præsten, og ikke Flertallene. Men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa, da der er sagt saa meget om dette Forhold, og jeg antager, at Forslaget i saa Henseende vil undergaa nogle Ændringer paa dets videre Gang.

Derimod skal jeg endnu kun udtale min Utilfredshed med, at Lovforslagets § 14 søger at ans pore til en frivillig Afløsning af Offeret. Det ønsker jeg ikke at være med til at ans pore til. Jeg har ikke kunnet forstaa den Tilbøjelighed, der enkelte Steder har vist sig til, at man frivillig afløser Offeret. Man siger, at Offerydelsen er stødende, men jeg vil gøre opmærksom paa, at det, der er mest stødende, er Accidenserne, der ydes, hver Gang der foretages en kirkelig Handling, men Accidenserne blive jo ikke afløste, fordi Offeret afløses. Det, som er mest modbydeligt, mest forargeligt, mest stødende, bliver staaende, det er kun Offeret, der afløses, og jeg ser ikke, at der i og for sig er noget